

แนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
Guidelines for the development of academic administration for social
emotional learning in schools Under the Office of Kamphaeng Phet
Primary Education Service Area 2

กิตติศักดิ์ แซ่จ่าง¹, ปาจารย์ ผลประเสริฐ²

Kitisak Sarjang¹, Pajaree Phonprasert²

Corresponding Author E-mail: yetyet00009@gmail.com

Received: 2025-02-25; Revised: 2025-04-09; Accepted: 2025-05-01

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหา 2) เปรียบเทียบสภาพ 3) หาแนวทางพัฒนา และ 4) ประเมินแนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 321 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน เลือกโดยวิธีแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถามเพื่อประเมินวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวน (F- test) ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา จำแนกตามประเภทการทำงาน และขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 3) แนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา มีแนวทางที่สำคัญดังนี้ สถานศึกษาควรมีการสำรวจทรัพยากรในสถานศึกษาและบริบทชุมชน ควรมีการประชุมสร้างความเข้าใจ ควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนได้รับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับจิตวิทยาเชิงบวก มีการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง ใช้กระบวนการ PLC ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ควรเผยแพร่ผลการดำเนินงาน และรับฟังการสะท้อนผลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 4) ผลการประเมินแนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา มีความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา, การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม, สถานศึกษาประถมศึกษา

¹ นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

¹ Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Kamphaeng Phet Rajabhat University

² อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² Advisor, Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

Abstract

The purposes of this research were to 1) To study the conditions and problems of management in enhancing emotional and social learning in schools, 2) To compare the management conditions, 3) To identify development strategies, and 4) To evaluate the development strategies for management aimed at enhancing emotional and social learning in schools under the Office of Kamphaeng Phet Primary Educational Service Area 2. The sample group consisted of school administrators and teachers. The sample size of 321 participants was determined using Yamane's formula and selected through a multi-stage sampling method. Additionally, 9 key informants were purposively selected. The research instruments included a questionnaire, a focus group discussion record, and an evaluation form. The data were analyzed using statistical methods: percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-Way ANOVA. The results revealed that:

1) The overall state of management to enhance emotional and social learning in schools was at a high level of implementation. 2) A comparison of management practices, categorized by work experience and school size, showed statistically significant differences at the 0.05 level. 3) The identified development strategies for enhancing emotional and social learning in schools included the following key approaches: schools should survey internal resources and community contexts; conduct meetings to build mutual understanding; promote professional development for all personnel in positive psychology; implement continuous supervision and monitoring; apply the PLC (Professional Learning Community) process to address shortcomings; disseminate operational results; and gather feedback from stakeholders. 4) The evaluation of the proposed strategies indicated that they were highly consistent, appropriate, and feasible at the highest level.

Keywords: Guidelines for the development, Emotional and social learning, Primary schools

บทนำ

โลกยุคใหม่ BANI World (Brittle, Anxious, Nonlinear, Incomprehensible) ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและซับซ้อนจากปัจจัยทางเทคโนโลยีและสถานการณ์ที่พลิกผันไม่แน่นอน แต่ยังคำนึงถึงผลกระทบทางอารมณ์ของมนุษย์ เช่น ความเครียด ความกังวล ความหดหู่ และความสับสน ซึ่งเป็นบริบทที่แตกต่างจาก VUCA World ที่เน้นความผันผวนและความซับซ้อนเชิงโครงสร้าง BANI World ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน รวมถึงระบบการศึกษา ซึ่งกำลังเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญ การศึกษาในยุค BANI World ต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งในด้านเทคโนโลยี สังคม และจิตใจ การบริหารจัดการศึกษาจึงต้องมุ่งเน้นความยืดหยุ่น การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองต่อโลกที่ไม่แน่นอน การลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล และการดูแลสุขภาพจิตของผู้เรียนและบุคลากร เพื่อให้ระบบการศึกษาสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาเหล่านี้จึงเป็นความท้าทายที่เหล่าผู้บริหารสถานศึกษา และผู้นำทางการศึกษา ต้องพร้อมปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (จิราเจต วิเศษดอนหวาย. 2565)

การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social and emotional learning) เป็นประเด็นที่ การศึกษายุคใหม่ให้ความสำคัญนอกเหนือจากการจัดการเรียนรู้ตามปกติ ซึ่งองค์กรระดับโลกอย่าง OECD และ UNESCO ก็ยังเตรียมส่งเสริมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมให้แก่ผู้เรียน ครู และชุมชน (นันทญณ์ภัค พรหมมา, และศิริวรรณ วณิชฉนวนวรชัย. 2567: 78) การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม เป็นการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนทางอารมณ์และสังคม ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่จะจัดการชีวิตของตนเองให้ประสบความสำเร็จและมีความสุข และมีความสัมพันธ์ต่อผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ (สิริพรรณ นามละคร. 2567: 26) และผลการวิจัยของ PISA for อย่างไรก็ตามสถานการณ์ปัญหาสุขภาพจิตในเด็กและวัยรุ่นไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะปัญหาด้านพฤติกรรม อารมณ์ และสังคม ที่นำไปสู่ปัญหาด้านสุขภาพจิตและจิตเวชในระยะยาว โดยข้อมูลกรมสุขภาพจิตในปี 2565 พบว่า วัยรุ่นอายุ 10-19 ปี ประมาณ 1 ใน 7 คน และเด็กอายุ 5-9 ปี ประมาณ 1 ใน 14 คน มีความผิดปกติทางจิตประสาทและอารมณ์ โดยวัยรุ่นอายุ 13-17 ปี ร้อยละ 17.6 เคยมีความคิดทำร้ายตนเองซึ่งเป็นสาเหตุ

การเสียชีวิตอันดับ 3 ของวัยรุ่น (ชลน่าน ศรีแก้ว, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์เด็กและเยาวชน ปี 2566 พบเด็ก และเยาวชนในระบบการศึกษายังไม่ได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ เยาวชนไทยมีภาวะเครียด ซึมเศร้าเสี่ยงฆ่าตัวตายมากขึ้น แต่บริการด้านสุขภาพจิตมีจำกัด ไม่เพียงพอ ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้นซึ่งเกิดจากความไม่เข้าใจระหว่างวัยในครอบครัว ยาเสพติด การติดเกมและอบายมุขต่างๆ รวมถึงสุขภาพทางกายและใจที่ไม่ได้รับการดูแลที่เหมาะสมกับวัย (ณัฐยา บุญภักดี, 2567) จากข้อมูลสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาและบูรณาการ การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมเข้าไปในระบบการศึกษาไทย เพื่อช่วยลดปัญหาสุขภาพจิต ส่งเสริมความมั่นคงทางอารมณ์ และพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ซึ่งมีหน้ารับผิดชอบจัดการศึกษาใน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอคลองคว่าง อำเภอคลองลาน อำเภอปางศิลาทอง อำเภอบึงสามัคคี อำเภอทรายทองวัฒนา อำเภอชาณุวรลักษบุรี มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 180 โรงเรียน จากข้อมูลรายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ระดับปฐมวัย ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม สถานศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ร้อยละ 15.64 ระดับดีเลิศ ร้อยละ 62.57 ระดับดี ร้อยละ 21.23 ระดับปานกลาง ร้อยละ 0.56 ผลประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ควบคุม ร้อยละ 57.54 และมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ร้อยละ 52.51 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโดยรวม สถานศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม ร้อยละ 10.56 ระดับดีเลิศ ร้อยละ 63.89 ระดับดี ร้อยละ 25.56 ผลประเมินด้านอารมณ์และสังคม พบว่า สถานศึกษามีผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมภาวะจิตสังคม ร้อยละ 65.56 ซึ่งเป็นด้านที่มีผลการดำเนินการเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2, 2567: 6-49)

จากความสำคัญข้างต้น แสดงให้เห็นถึงปัญหาของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคมของผู้เรียนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจในการศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เพื่อข้อมูลให้สถานศึกษาใช้จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลาย และสอดคล้องกับนโยบายเรียนดี มีความสุข ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เน้นให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นพบตัวเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต ป้องกันแก้ไขปัญหสุขภาพจิตของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
3. เพื่อหาแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2
4. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิด หลักการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม

การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม คือ กระบวนการส่งเสริมที่ให้แก่เด็กสามารถเข้าใจและจัดการอารมณ์ของตนเอง การตั้งเป้าหมายและการบรรลุเป้าหมาย เข้าใจและแสดงความคิดเห็นผู้อื่นสร้างและการรักษาความสัมพันธ์ ตัดสินใจอย่างรับผิดชอบต่อความสัมพันธ์นั้น การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม มีความสัมพันธ์กับกระบวนการทำงานของสมองในส่วนที่ทำหน้าที่ให้เกิดกระบวนการรู้คิด หรือ Executive function (EF) ครอบคลุมถึงความฉลาดทางอารมณ์ (emotional

quotient: EQ) การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม คือรากฐานสำคัญของสุขภาพจิตที่ดีและความพึงพอใจชีวิตของตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างราบรื่น (ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. 2564: 2) ซึ่งการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในตัวเอง (Self-awareness) การจัดการตนเอง (Self-management) การตระหนักรู้สังคม (Social awareness) การสร้างสัมพันธภาพ (Relationship skills) (นันทฤกษ์ นพมา, และศิริวรรณ วณิชพัฒน์. 2567: 79) โดยผู้วิจัยนำการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมมาเป็นกรอบในการดำเนินการวิจัย ดังนี้ ด้านการตระหนักรู้ในตัวเอง (Self-awareness) เป็นทักษะที่ผู้เรียนรับรู้และเข้าใจ ด้านอารมณ์ความรู้สึก ด้านความคิด และพฤติกรรม ทั้งในแง่บวกและแง่ลบ เห็นคุณค่าคุณค่าของตนเอง มีความเชื่อมั่นและมองโลกในแง่ดี ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ คือ ด้านความคิด ด้านอารมณ์ความรู้สึก ด้านพฤติกรรม ด้านการจัดการตนเอง (Self-management) เป็นทักษะที่ผู้เรียนจัดการความเครียด ความกดดัน และการแสดงออกทางอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองอย่างเหมาะสม มีวินัยในการทำตามเป้าหมายของตน ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน คือ การควบคุมอารมณ์ การปรับตัว การจดจ่อกับเป้าหมาย และการมองในมุมบวก ด้านการตระหนักรู้สังคม (Social awareness) ทักษะที่ผู้เรียนรับรู้และแสดงออกในการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม เข้าใจและเอาใจใส่ผู้อื่น ไม่ถูกเหยียดหยาม เคารพและยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคล ตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม ซึ่งประกอบด้วย การเข้าใจผู้อื่น การรับรู้ความรู้สึก การยอมรับความแตกต่าง การเคารพในผู้อื่น และด้านการสร้างสัมพันธภาพ (Relationship skills) เป็นทักษะที่ผู้เรียนสร้างและรักษาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและกลุ่มคน มีความสามารถในการสื่อสารที่ชัดเจนและร่วมมือกับผู้อื่นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ตลอดจนป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล ซึ่งประกอบด้วย การสื่อสาร การแก้ไขข้อขัดแย้ง การสร้างความเชื่อมั่น การช่วยเหลือ การให้กำลังใจ

วงจรของเดมมิง (Deming Cycle)

กระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA ที่ ชิวฮาร์ต (Shewhart) เป็นผู้คิด และเดมมิง (Deming) นำมาเผยแพร่ จึงเป็นที่รู้จักในนาม “วงจรของเดมมิง” หลักการของวงจร PDCA หรือ วงจรของเดมมิง (Deming Cycle) คือ การปรับปรุงคุณภาพเป็นการเดินทางไม่ไ้ เป้าหมาย เพราะการปรับปรุงคุณภาพไม่มีวันสิ้นสุด (Melnik, & Denzler. 1996: 305, อ้างใน ภูมิพิพัฒน์ รักพรหม. 2564: 54) วงจรของเดมมิง (Deming Cycle) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) ขั้นตอนการวางแผน (P = Plan) คือ การใช้ข้อมูลที่มีอยู่ หรืออาจเก็บรวบรวมขึ้นมาใหม่ เพื่อเลือกปัญหา ตั้งเป้าหมาย และกำหนดวิธีการแก้ปัญหา อาจทดสอบเพื่อนำร่องก่อนก็ได้ 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ (D = Do) คือ การเอาแผนไปปฏิบัติ หรือนำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ การปฏิบัติอาจทำในพื้นที่เล็ก ๆ เพื่อทดลองก่อนก็ได้ 3) ขั้นตอนการตรวจสอบ (C = Check) คือ การเปรียบเทียบผลลัพธ์ โดยเก็บข้อมูลที่ เกิดขึ้นว่ามีเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด ตรงตามเป้าหมาย หรือไม่ และ 4) ขั้นตอนการแก้ไข (A = Act) คือ หลังจากที่ได้ตรวจสอบแล้วอาจพบปัญหาหรือเห็นว่า ผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายก็ต้องแก้ไข จากนั้นก็สรุปบทเรียนและพยากรณ์เพื่อเป็นพื้นฐานของการคิดหาวิธีการใหม่ ๆ ต่อไป (ทรงพล เจริญคำ. 2562: 188)

ผู้วิจัยได้ปรับประยุกต์ใช้วงจรบริหารคุณภาพ (PDCA Cycle) เดมมิง (Deming. 1986) นำมาเป็นกรอบในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

Plan - การวางแผน หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ระบุว่าต้องการพัฒนาอะไร ผู้บริหาร ครู ร่วมตั้งเป้าหมายและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมไปในทิศทางเดียวกัน ร่วมกัน ออกแบบหลักสูตรหรือกิจกรรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมเข้าไปในหลักสูตรรายวิชาต่าง ๆ หรือสร้างกิจกรรมเสริม ขุนมนุ กิจกรรมสัมพันธ์ หรือการให้คำปรึกษา

Do - การปฏิบัติตามแผน หมายถึง สถานศึกษาดำเนินงานเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมตามแผนที่ กำหนดไว้และลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดโครงสร้างคณะทำงานร่วมกัน และสอดแทรกการเรียนรู้ทางอารมณ์และ สังคมเข้าไปในบทเรียนทุกระดับชั้น

Check - การตรวจสอบ หมายถึง การนิเทศ การติดตาม การประเมินผลความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานใน การเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม จากผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และหาแนวทางแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรค ในระหว่างการปฏิบัติงาน

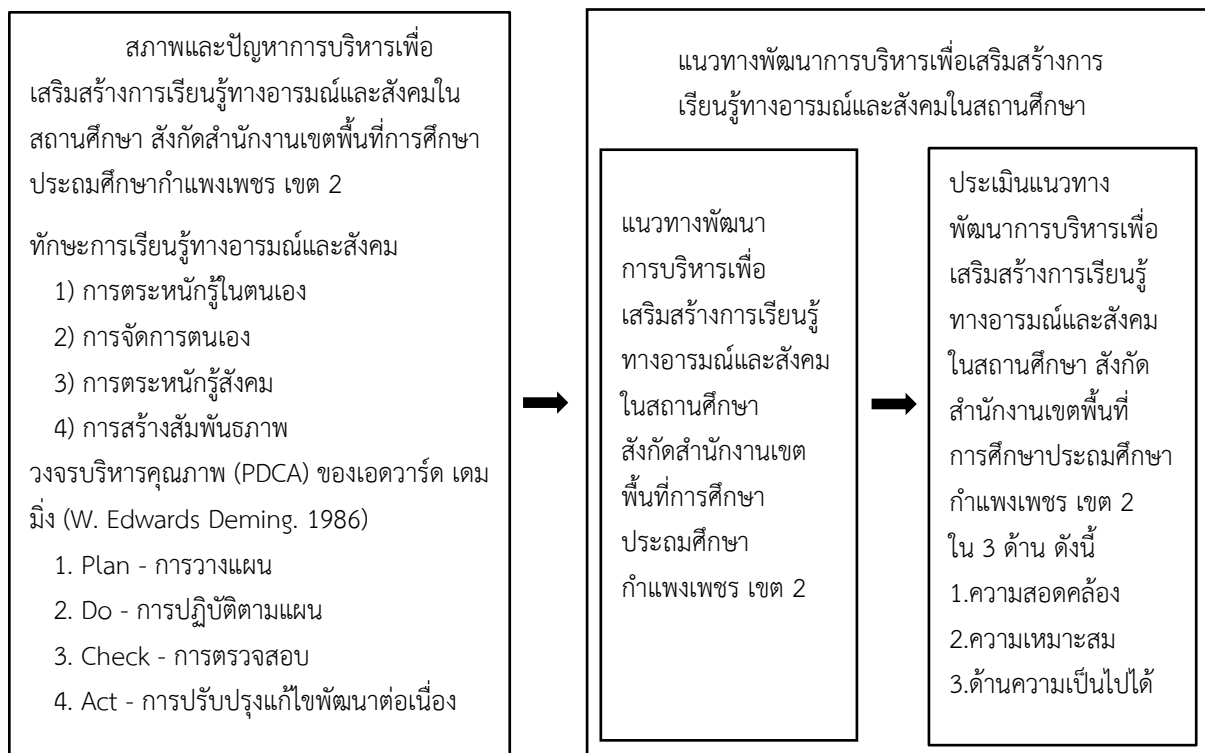
Act - ปรับปรุงแก้ไขพัฒนาต่อเนื่อง หมายถึง การวิเคราะห์ผลลัพธ์ของแผนปฏิบัติการหรือผลการดำเนินงานใน การเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม และนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาแผนในครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

บริบทของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีสถานศึกษาในการกำกับ 175 โรงเรียน 5 สาขา จากรายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ระดับปฐมวัย พบว่า สถานศึกษามีผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้ คิดเป็นร้อยละ 57.54 และผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสังคม และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม คิดเป็นร้อยละ 50.84 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็นร้อยละ 54.44 และสถานศึกษามีผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมภาวะจิตสังคม คิดเป็นร้อยละ 65.56 ซึ่งเป็นด้านที่มีผลการดำเนินการเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. 2567: 6-49)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหา หาแนวทางและประเมินแนวทางพัฒนาและการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหา และเปรียบเทียบสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,619 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,619 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973, อ้างถึงใน พรธณี ลิกิจวัฒน์. 2554: 75) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 321 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 36 คน และครูผู้สอน 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามตามแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2560: 121)

5 หมายถึง สภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ซึ่งมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.987

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ (Multiple Response Questions) เลือกคำตอบจากที่กำหนดได้หลายคำตอบ

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเองและรูปแบบออนไลน์ โดยสามารถเก็บข้อมูลได้จำนวน 316 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.44

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาบันทึกและวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นดำเนินการการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้การหาความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

2. แบบสอบถามสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2560: 121)

3. เปรียบเทียบสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples) และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์การทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง จะดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4. แบบสอบถามปัญหาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการจัดลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และกำหนดคุณสมบัติจำนวน 9 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ที่ปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม นักจิตวิทยา นักการศึกษาที่มีคุณวุฒิทางการบริหารการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยนำผลจากขั้นตอนที่ 1 มาเป็นกรอบในการสนทนากลุ่ม จากค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน มาสังเคราะห์ เรียบเรียง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์พิจารณาเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
2. ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2567 ณ ห้องประชุม 12801 อาคาร 12 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
3. ผู้วิจัยทำการสรุปผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำมาแจกแจงความถี่ และจัดลำดับความสำคัญ

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินแนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และกำหนดคุณสมบัติ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน ครูผู้สอน จำนวน 10 คน และครูผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของแนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 2 มาสร้างเป็นข้อคำถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560: 121)

5 หมายถึง สอดคล้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สอดคล้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สอดคล้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สอดคล้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สอดคล้อง/เหมาะสม/เป็นไปได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองหรือระบบออนไลน์จากผู้บริหารและครูผู้สอน
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา จำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นดำเนินการการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้การหาความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)
2. แบบสอบถามความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2560: 121)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวม

ด้านที่	สภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม ในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การตระหนักรู้ในตนเอง	3.62	0.42	มาก
2.	การจัดการตนเอง	3.58	0.45	มาก
3.	การตระหนักรู้สังคม	3.59	0.43	มาก
4.	การสร้างสัมพันธ์ภาพ	3.60	0.44	มาก
รวมเฉลี่ย		3.60	0.42	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การตระหนักรู้ในตนเอง อยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.42)

2. ผลการการศึกษาปัญหาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาที่ใช้ในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ในตนเอง ($f=31$, ร้อยละ 7.67)

ด้านการจัดการตนเอง ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถจัดการตนเอง ($f=27$, ร้อยละ 6.85)

ด้านการตระหนักรู้สังคม ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้สังคมไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ($f=30$, ร้อยละ 7.69)

ด้านการสร้างสัมพันธภาพ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสัมพันธภาพให้กับผู้เรียน ($f=25$, ร้อยละ 6.48)

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

สภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้าง การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม ในสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา				t	p
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.การตระหนักรู้ในตนเอง	3.65	0.37	3.55	0.51	1.693	.093
2.การจัดการตนเอง	3.63	0.41	3.49	0.54	2.274	.024*
3.การตระหนักรู้สังคม	3.62	0.39	3.51	0.50	1.988	.049*
4.การสร้างสัมพันธภาพ	3.64	0.39	3.52	0.53	1.947	.054
รวม	3.63	0.38	3.52	0.50	2.052	.042*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

สภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการ เรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมใน สถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	P
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การตระหนักรู้ในตนเอง	3.81	0.49	3.63	0.34	3.47	0.46	12.569	.000*
2. การจัดการตนเอง	3.76	0.54	3.60	0.37	3.42	0.49	10.415	.000*
3. การตระหนักรู้สังคม	3.75	0.51	3.60	0.37	3.43	0.46	9.588	.000*
4. การสร้างสัมพันธภาพ	3.77	0.51	3.60	0.37	3.47	0.48	8.298	.000*
รวม	3.77	0.50	3.61	0.35	3.45	0.45	10.906	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ จึงแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Multiple Comparison Method)

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ ในการทำงาน	$\bar{x}$	น้อยกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		3.77	3.61	3.45
น้อยกว่า 5 ปี	3.77	-	0.025*	0.000*
5 - 10 ปี	3.61		-	0.017*
มากกว่า 10 ปี	3.45			-

จากตารางที่ 4 พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. แนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็น ควรให้มีการเพิ่มเติมจากวงจรบริหารคุณภาพ (PDCA) เป็น SPDCAR มาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีแนวทางที่สำคัญดังนี้ 1) สถานศึกษาควรมีการสำรวจทรัพยากรในสถานศึกษา บริบทชุมชนและสังคม 2) สถานศึกษาควรมีการประชุมสร้างความเข้าใจและตั้งเป้าหมายร่วมกัน 3) สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู บุคลากร ทุกคน ได้รับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับจิตวิทยาเชิงบวกในการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม 4) ผู้บริหารควรนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง พุดคุยแลกเปลี่ยน ให้กำลังใจ 5) สถานศึกษาควรใช้กระบวนการ PLC ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและหาแนวปฏิบัติที่ดี 6) สถานศึกษาควรมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน และรับฟังการสะท้อนผลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. ผลการประเมินแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวม

รายการ	ความสอดคล้อง			ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1. การตระหนักรู้ในตนเอง	4.59	0.50	มากที่สุด	4.57	0.51	มากที่สุด	4.51	0.55	มากที่สุด
2. การจัดการตนเอง	4.56	0.52	มากที่สุด	4.54	0.54	มากที่สุด	4.50	0.57	มาก
3. การตระหนักรู้สังคม	4.62	0.54	มากที่สุด	4.58	0.57	มากที่สุด	4.52	0.59	มากที่สุด
4. การสร้างสัมพันธ์ภาพ	4.63	0.53	มากที่สุด	4.60	0.54	มากที่สุด	4.55	0.54	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.60	0.50	มากที่สุด	4.57	0.52	มากที่สุด	4.52	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหาร เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวม ด้านความสอดคล้อง ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.50$) อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความเหมาะสม ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.52$) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นไปได้ ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.54$) อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้วิจัยอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. สภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานแนะแนว และครูผู้สอน ตระหนักถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นหลัก ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นทักษะทางด้านวิชาการ การแข่งขันทางวิชาการ และด้วยนโยบายกับการกิจที่หลากหลายของสถานศึกษา จึงส่งผลให้สถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนทางด้านอารมณ์และสังคมค่อนข้างไม่เต็มศักยภาพเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐนิรุชน นามแก้ว (2564: 490) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบเรียนรวมและการเรียนรู้ทางสังคม-อารมณ์สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบเรียนรวมและการเรียนรู้ทางสังคม อารมณ์สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาคภูมิ อีร์สันติ, กุลกานดา จันทร์แย้ม, และ เกษตรชัย และทีม (2565) ได้ศึกษาเรื่องโปรแกรมพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนระดับปริญญตรีที่มีสถานะรอพิณิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการตระหนักรู้ในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์ของการตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการจัดการตนเอง ด้านการสร้างสัมพันธภาพ ข้อที่พบปัญหามากที่สุด คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาที่ใช้ในการดำเนินงาน และด้านการตระหนักรู้สังคม ข้อที่พบปัญหามากที่สุด คือสถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ ในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้สังคมไม่เพียงพอต่อการใช้งาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันสถานศึกษาที่บุคลากรมีภาระงานมากนอกจากงานสอน และสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก บุคลากรในสถานศึกษายังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิชา ภัทรภักดิ์ธำรง, และคนอื่น ๆ (2566) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษาเอกชนพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศในห้องเรียนที่เหมาะสมและหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ ผู้บริหารและครูผู้สอน รวมถึงนโยบายของโรงเรียน ส่งผลต่อการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาลี, มาเรีย, และ ดิรอล่า (Shari, L. S., Malia, C. M., & Delora, S. G. 2023) ได้ทำการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาคือผู้นำโรงเรียนไม่มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเป็นผู้นำในการสนับสนุนการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนในโรงเรียนของตน ขาดแคลนความรู้เกี่ยวกับวิธีการสนับสนุนการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ จึงกลายเป็นปัญหาของโรงเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาแต่ละขนาดจะมีอัตรากำลังผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาแตกต่างกัน และมีงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เท่ากัน จึงส่งผลให้สถานศึกษามีการดำเนินงานตามบริบทตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทรียา แสงใส (2565) ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพและขนาด

สถานศึกษาภาพรวมแตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมานาน จะมีภาวะหมดไฟในการทำงาน เนื่องจากภาระงานหนัก ทั้งการสอนหลายชั้นเรียน การเตรียมเอกสาร การประชุม และภารกิจอื่น ๆ ที่มากเกินไปและการปรับเปลี่ยนนโยบายการศึกษาที่รวดเร็วและบ่อยครั้งทำให้ต้องปรับตัวตลอดเวลา ซึ่งภาวะหมดไฟในการทำงานส่งผลให้รู้สึกเบื่อหน่าย หมดความสนใจในงาน ซึ่งแตกต่างกับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์น้อยจะยังคงรู้สึกมีไฟในการทำงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ ดีสันเทียะ (2567) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตอาสาของนักศึกษาวิชาทหาร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และครูอัตราจ้างที่เป็นผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร จำแนกประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูวินัยธรสุวรรณ สุณโณ (2566) ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

4. แนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้แนวทางที่สำคัญดังนี้ สถานศึกษาควรมีการสำรวจทรัพยากรในสถานศึกษา บริบทชุมชนและสังคม สถานศึกษาควรมีการประชุมสร้างความเข้าใจและตั้งเป้าหมายร่วมกัน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู บุคลากร ทุกคน ได้รับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับจิตวิทยาเชิงบวกในการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง พุดคุยแลกเปลี่ยนและให้กำลังใจ สถานศึกษาควรใช้กระบวนการ PLC ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและหาแนวปฏิบัติที่ดี สถานศึกษาควรมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน และรับฟังการสะท้อนผลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษาในพื้นที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ จึงควรมีการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นตอนสำรวจไปจนถึงการสะท้อนผลการดำเนินงาน และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิชา ภัทรกิตติธำรง, และคนอื่น ๆ (2566) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะทางอารมณ์และสังคม ในสถานศึกษาเอกชนพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษาจัดเตรียมความพร้อมครูเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและแนวทาง ครูเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กโดยผ่านการใช้สื่อต่าง ๆ ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้สวยงามมีบรรยากาศอบอุ่น ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลเกี่ยวกับทักษะทางอารมณ์และสังคมสำหรับเด็ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผ่องนภา พรหมเกษ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมทักษะทางอารมณ์และสังคม ผลการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนหรือผู้ปกครองมีการส่งเสริมให้เด็กช่วยเหลือตนเองและปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ด้วยตนเอง จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยการให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิภพธรอนันต์ เทพพิทักษ์ (2565) ได้ทำการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดทักษะทางอารมณ์และสังคม ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรเน้นการประเมินผลการดำเนินงานและนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนงานเพื่อส่งเสริมทักษะทางอารมณ์และสังคม

5. ผลการประเมินแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวม มีความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความ เป็นไป อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แนวทางพัฒนาที่ผู้วิจัยได้ศึกษานั้น มีเนื้อหาและขั้นตอนที่ชัดเจน ไม่มีซับซ้อน ส่งผลให้ผู้บริหารและครูผู้สอนเข้าใจง่ายและแนวทางพัฒนาเหมาะสมกับบริบทในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐณิรณัฐ นามแก้ว, และรัชชัญญ์ ภูษาแก้ว (2562) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบเรียนรวมและการเรียนรู้ทางสังคมอารมณ์สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบเรียนรวม

และการเรียนรู้ทางสังคม – อารมณ์สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาคภูมิ อีร์สันติ, กุลกานดา จันทร์แย้ม, และเกษตรชัย และทีม (2565) ได้ศึกษาเรื่องโปรแกรมพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีสถานะรอพินิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษา โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญภัทลิตถิ์ เพชรรัตน์ (2567) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำสภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา ไปกำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม

1.2 โรงพยาบาลหรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ควรนำสภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา มาใช้ในการกำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินงาน หรือกำหนดกิจกรรม

1.3 สถานศึกษาควรมีการใช้แนวทางพัฒนาการบริหารเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา มาเป็นวิธีการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานอื่นในการจัดโครงการหรือกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา

2.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา

2.4 ควรวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กัญญภัทลิตถิ์ เพชรรัตน์. (2567). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย. 6(1): 264-275.

แคทรียา แสงใส. (2565). การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วารสารโพธิศาสตร์ปริทรรศน์. 2(1): 13-26.

จิราเจต วิเศษดอนหวาย. (2565). ลาก่อน VUCA มาแล้ว BANI : ชวน ผอ. ปรับตัวและโรงเรียนให้ทันการเปลี่ยนแปลง. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2567, จาก <https://www.educathai.com/knowledge/articles/652>.

ชลน่าน ศรีแก้ว. (2567). เด็กและวัยรุ่นไทยเสี่ยงมีปัญหาด้านจิตเพิ่มขึ้น “ชลน่าน” หนุนกรมสุขภาพจิต - สสส. - ศธ. ปั่น “ครูแคร์ใจ” ช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2567, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/77683>.

ณัฐยา บุญภักดี. (2567). สสส.เผยเด็กไทยมีปัญหาด้านจิต "บูลี่-สิ่งเสพติด-สุขภาพจิต" เกิดปัญหาระหว่างวัย. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2567, จาก <https://www.hfocus.org/content/2024/01/29620>.

ทรงพล เจริญคำ. (2562). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.

- นันทวัฒน์ ปรมา, และศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย. (2567). Social Emotional Learning (SEL): การเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์สามารถแก้ปัญหาการเรียนรู้ได้อย่างไร. วารสารรามคำแหง ฉบับคณะศึกษาศาสตร์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 5(1): 72-82.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปณิชา ภักดิ์ดีธำรง, และคนอื่น ๆ. (2566). รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะทางอารมณ์และสังคม ในสถานศึกษาเอกชนพื้นที่กรุงเทพมหานคร. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้. 16(1): 29-40.
- ผ่องนภา พรหมเกษ. (2566). การส่งเสริมทักษะทางอารมณ์และสังคมเด็กปฐมวัย. วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น. 5(2): 37-54.
- พรรณิ ลีกิจวัฒน์. (2554). การวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พระครูวินัยธรรมสุวรรณ์ สุวณฺโณ. (2566). การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา. 5(1): 277-286.
- พิภทรอนันต์ เทพพิทักษ์. (2565). แนวทางพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานครตามแนวคิด ทักษะอารมณ์และสังคม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาคภูมิ ชีร์สันติ, กุลกานดา จันทร์แย้ม, และเกษตรชัย และทีม. (2565). การพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักศึกษา. วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์. 12(3): 588-600.
- ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมงคล. (2564). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กำแพงเพชร: เกรียงไกรพานิชย์.
- รัฐนิรันดร์ นามแก้ว. (2564). การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบเรียนรวมและการเรียนรู้ทาง สังคม-อารมณ์สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 18(1): 490-497.
- _____. และรัชชัญญา ภูษาแก้ว. (2562). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดการศึกษาแบบเรียนรวมและการเรียนรู้ทางสังคม อารมณ์สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (บริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2564). ทักษะทางอารมณ์และสังคมในเด็ก. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2567, จาก https://tmc.or.th/pdf/tmc_knowledge-97.pdf.
- สิริพรรณ นามละคร. (2567). การศึกษาความต้องการจำเป็นและเสนอแนวทางในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 16(2): 24-40.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. (2567). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2566. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2.
- สุวิทย์ ดีสันเทียะ. (2567). การบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตอาสาของนักศึกษาวิชาทหาร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 9(2): 1367-1378.
- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology, Center for Advanced Engineering Study.
- Shari, L. S., Malia, C. M., & Delora, S. G. (2023). *Principal Leadership for Social-Emotional Learning*. Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Doctor of Education. Saint Louis University.